

Z industrijsko proizvodnjo blaga se je pospešil tempo in ritem obtoka reči. Intenzivna diskusija o estetskih vprašanjih v časopisju, številni nasveti o vsakdanjem okusu, razkazovanje vzorčnih zbirk kot tudi organizacijsko povezovanje potrošnikov, proizvajalcev in trgovcev, so poudarili obrise procesa spreminjanja v potrošniško družbo. K potrošnji seveda ne štejemo več zgolj uporabe in potrošnje blaga in storitev, kot pravi klasična definicija, temveč tudi s tem povezana socialna ravnanja, diskurze, kode, podobe in simbole, ki dajejo našemu ravnanju s stvarmi šele smisel in pomen. Javno razkazovanje blaga, tekmovalni duh postavljenih izložb, opremljanje mestnih zunanjščin z ilustrativnimi oglasi so prispevali k fascinaciji novega. Ustvarjali so nov ritem velemest in mest, saj je vidna potrošniška kultura od preloma 19. in 20. stoletja naprej predvsem urbani fenomen. Vse bolj so se množili proizvodi za hišo in njene stanovalce. Enormno so naraščale količine reči, ki si jih lahko kupil z denarjem in govorimo lahko o času eksplozije prebivalstva in blaga. Prelomno situacijo prehoda iz tradicionalnega v moderni svet je spremljal pojav t. i. »more blaga« in množičnega okusa. Popularizacija potrošnje ni bila samo akcijsko področje kulturnih elit, bila pa je v kontrastu z miljejem spodnjega meščanstva in njegovimi vsakdanjimi praktikami. Blago je proti koncu 19. stoletja z velikimi koraki stopilo na prizorišče in eno osnovnih vprašanj je lahko kulturna retorika javnega življenja reči. Tematizira se lahko razkazovanje blaga v trgovinah, veleblagovnicah, izložbah, na razstavah, na ulici, v stanovanjih. Nič manj pomembno ni tudi režiranje vsakdanjega okusa in strategij popularizacije materialne kulture. Dandanes smo priča pravi paradi blaga, ki je prispevala k predruženju vsakdanjega življenja. Potrošnja ima svojo dinamiko. Kupce zasipa z novostmi, napredno tehnologijo, z urejenimi izložbami in oglasi, z embalažo, modnimi zapovedmi, blagovnimi znamkami, originali in imitacijami. To je le nekaj izhodišč za znanstveni simpozij, ki bo 12. in 13. junija potekal na Inštitutu za novejšo zgodovino v Ljubljani.

Znanstveni posvet organizira

Inštitut za novejšo zgodovino
Kongresni trg 1, Ljubljana

Programski odbor:

Andrej Studen, Dunja Dobaja, Meta Remec

Organizacijski odbor:

Dunja Dobaja, Nataša Frank, Meta Remec

Inštitut za novejšo zgodovino

Kontakt

Inštitut za novejšo zgodovino
Kongresni trg 1, 1000 Ljubljana

MATERIALNA KULTURA POTROŠNIŠKE DRUŽBE NA SLOVENSKEM

Inštitut za novejšo zgodovino
12. in 13. junij 2018, Ljubljana

TOREK, 12. JUNIJ 2018

- 9.00-9.30 Kava za udeležence simpozija
 9.30-9.45 Uvodna nagovora
Damijan Guštin, direktor Inštituta za
 novejšo zgodovino
Žarko Lazarević, vodja Programske
 skupine *Podobe gospodarske in socialne
 modernizacije na Slovenskem v 19. in 20.
 stoletju*
 9.45-10.30 Uvodno predavanje
Andrej Studen: *Razstave 19. stoletja kot
 medij industrijske in potrošniške družbe*
 10.30-11.30 **Kornelija Ajlec**: »Pomagati ljudem, da si
 pomagajo sami«: pomoč Unrre kot faktor
 v zagonu »potrošništva« v povojnem
 obdobju, 1945-1947
Jurij Hadalin: *Jugoslovanska malica*
Razprava
 11.30-12.00 **Odmor**
 12.00-13.45 **Jože Hudales**: *Kako je Gorenje v dobrem
 desetletju (1959-1972) spremenilo (jugo)
 slovenske domove*
Marta Rendla: *Hitro, gospodarno, po meri:
 opremljanje in opremljenost stanovanj v
 socializmu*
Jerneja Ferlež: *Avtomobil, televizor, pralni
 stroj: premiki prostorov vsakdanjika*
Daša Ličen: *Proti Hygge*
Razprava
 14. 00 **Kosilo za referente**

SREDA, 13. JUNIJ 2018

- 9.30-10.00 Kava za udeležence simpozija
 10.00 - 11.15 **Aleksander Žižek, Boris Golec**: »...de no beden
 sin jn hzhi nezh ne dobi...«: materialno v oporokah
 v slovenskem jeziku iz fondov krajevnih sodišč
Zgodovinskega arhiva Celje
Zmago Šmitek: *Lahkoverni kmet in hudičevo
 zdravilo: Animizem kot način promocije blagovnih
 znamk*
Marija Počivavšek: *Razkošje izbire: prodajni
 katalogi Stermecki*
Razprava
 11.15-11.45 **Odmor**
 11.45-13.15 **Veronika Zavratnik**: »O, čevlji, kako vas ljubim!«
Dunja Dobaja: *Učila in učni pripomočki ljubljanskih
 ljudskih in meščanskih šol v obdobju med obema
 vojnama*
Ana Kladnik: *Materialna kultura gasilske brizgalne*
Meta Remec: »Vsak kmet svoj traktor«: traktor kot
 statusni simbol na Slovenskem v času socializma
Razprava
 13. 30 **Kosilo za referente**

Fotografije: Muzej novejšje
 zgodovine Celje